

HALÁSZ MARGIT

Treno Ongaro

HALÁSZ MARGIT (1964) Budapest

13.

Oh, Hortobágy, dicső rónaság, valahányszor átvágatok rajtad, ugyanaz a vers zakatol bennem. A verset sajnos nem én írtam, hanem egy lánglelkű vándorlegény, bizonyos Petőfi Sándor. Ahogy kinézek az ablakon, látom, hogy a tanyáknál szellők lágy ölében ringatóznak a kiszuperált rugós matracok, lyukas üstök és rozsdás centrifugák. A skót Glencoe-völgyet csodáltam, ámde nem szerettem. Mindig az Alföldre vágyik a szívem vissza. Van egy visszatérő álmom. Fúj a jeges északi szél, én meg nekifeszülő felsőtesttel behajlok a szélbe. A porhót kotorja a pusztai szél, csak megyek, megyek előre a nagy semmibe, a gémeskutak felé.

Nem titkolom, szeretek vonatozni, szeretem az összes nyűgét, kényelmetlenségét, komfortját, szépségét, szabadságát. Mi szépség lehet abban?, kérdezik, akik nap mint nap hosszú órákon át az autójuk kárpitját bámulják. Nem kényelmesebb bevágni magad a kocsiba, és hipp-hopp, ott lenni, ahol akarsz? Nincs kocsim, soha nem volt, és valószínűleg már nem is lesz. Semmi kedvem egy félig átlátászó dobozban kucorogni.

A vonat? Az már igen. Bumfordi fejfel bőszi bikaként, zúgva-böggve vágat bele a tájba. Benne ülök a bikában, és várok, mint a görög katonák a falóban. Majdcsak kisül belőle valami. Hortobágy a célállomásom. A Madárkórházba megyek. Tulajdonképpen rehabra is mehetnék, mert kék-zöld foltok vannak rajtam, az előző napi biciklibalesetemtől. Szó szerint pofára estem azzal a rózsaszín, magamban csak VIP-biciklinek nevezett förmedvényvel, amire azóta rá sem ülök. Van egy jó kis megbízható munkásbiciklim, azzal rovom az ellipsziseket Budapest városában. Kár volt azt a másik, igézően csábító olasz gyártmányt megvenni, de hát a kísértés a szemem át kigyózik be az emberbe. Én is megkísértettem, elbuktam, megfizettem az árát rendesen, és most itt vagyok, Hortobágyon, kék-zöld véraláfutásos arccal.

Kétszer is leszállok, mert az úti málhámat nem tudom egyszerre lecipelni a vonatról. A legendás túlpakolási kényszerem családi veszekedések állandó tárgya. Évek óta ígérettem, hogy nyugi, el fog jönni a pillanat, amikor úgy fogok utazgatni, mint egy milliárdos, egy szál bankkártyába öltözve. Ezen persze rajtam kívül senki sem nevet, szerintük nem

jó vicc. Majd pont te, aki hímezett kispárnahuzatot viszel a szállodába, felelik. De most még ezt az öt csomagot tegyük be az autó csomagtartójába, jó? Ha autóval visznek, titkolni szoktam a csomagjaim számát. A hetet ötnek hazudom, az ötöt háromnak. Felmérem a sofőr pillanatnyi elme- és idegállapotát, és azzal egyenes arányban növelem a bepakolandók számát. Sok szitkot viselek el emiatt, a legdurvább, amikor a fiam Guberálós Márijjának nevezett, de végül sikerült tisztáznunk a dolgot, és minden úgy lett, ahogy én akartam.

De most vissza a magyar vonatra, az ongaró trenóra. Egyáltalán nem nehéz szívvel hagyom ott beszélgetőtársamat, aki szerint híres énekes vagyok, látott a tévében. Hiába bizonygatom, hogy patikában dolgozom eladóként, egyet hajt, mint a perces. Pár éve tettem magamnak egy fogadalmat, se a tanár, se az író foglalkozással nem hozakodom elő utazás közben. A tanár sajnálatot kelt, ó, szegény, az íróval meg kérdések özönét rántom magamra. Soroljam a könyveim címét, dehogyan sorolom, semmi kedvem hozzá. Szóval voltam már kertész, napszámos, postás, konyhai kisegítő, kertterapeuta, stylist, vulkanológus, botanikus.

A második adag pakkomat szimpatikus fiatal pár segít leemelni a vonatról. A lány kezében nagy csokor gyönyörű lila virág. Jól ismerem, sóvirág a neve, telis-tele van hintve vele a Hortobágy. A virág védett. A kalauz, mint egy népmesei „hipp-hopp ott legyek, ahol akarok” figura, ott terem a semmiből. Kiszekicsókolom, mondja a lánynak, ez a virág védett. A lány nem ért magyarul, Párizsból jöttek, mondja nekem angolul. Védett, védett, nem szabad, skandálja a kalauz egyre hangosabban. Ezt most elviheti, de ha legközelebb tetszik jönni, és megint lopikálni tetszik, el lesz törve a kicsi kacsója. Meg vagyok értve?

Hú, nagyot sóhajtok, a lány kérdően néz rám, ezt most hogy fordítsam? Nos, az van, kezdem, hogy a kalauz jó utat kíván nektek, és szeretettel vár vissza jövőre is a Hortobágyra. Ó, igazán kedves, de nem biztos, hogy tudunk majd jönni, bár nagyon szeretjük Magyarországot. Itt mindenki olyan kedves és vendégszerető. Ez a magyar levendula pedig még szebb, mint a mi levendulánk. Ilyen levendulát még nem láttam.

A kalauz fűtyül, felszáll, integetek a fiatal párnak, ők mennek, én maradok a dicső rónaságon. A pályaudvar előtti kövek közé akadt csokipapírok hús árnyékába megpihenni tarka gyíkok térnek.

14.

Álmomban sem gondoltam volna, hogy itt, e földi létben, az alföldi nagyváros állomásán az információs pultnál a „háborús menekültek” szókapcsolat elhagyja majd a számát. Úgy értem, valóságként, jelen időben, hús-vérségben, nem papíralapon, és nem is internetről informálódva. Arról érdeklődöm a tágas cívisállomáson, hogy várható-e késés, marad-e ki járat, felférek-e a vonatra.

Sok-sok várakozással telt óra szép vagy kevésbé szép emléke táncol az emeleten átsütött dominóablakok földre vetődő fénysávjában, a nagycsarnokban trappolok. Szemben velem a gigantikus vásáros kép, melyet ezerszer megbámultam. Minden vásározót személy szerint ismerek. Itt az idő, rájuk köszönök újra. Hetykén biccentenek. Megdöbbenéssel látom, hogy a negyven év alatt semmit sem öregedtek. Én viszont igen. Le kell tennem a bőröndömet, mert annyira telepakoltam könyvekkel, hogy még húzni is alig bírom. Fájt a vállam, nem szeretném, ha fizioterápia lenne a nóta vége. Legszívesebben kikerülném a fénycsíkokat, de muszáj áttörnöm rajtuk. Csak így jutok a kultúrváróterembe. Kíváncsi vagyok, ott van-e még a falon a kovácsolt vasból készült világterkép. Ha igen, a földrészek megvannak-e még rajta. Kardinális kérdés ez mostanában.

Megvan a térkép, megvannak a földrészek. Nagyot sóhajtok. Leülök az egysejtű alakú asztalhoz, megnyugtat, hogy jelen van a biológia is a teremben. Negyven évvel ezelőtt gondnok ügyelte a várótermet, újságokat lehetett elvenni, olvasgatni. Gondolom, azért fizették az egyébként állandóan valami zsíros ételt majszoló alkalmazottat, nehogy valaki elcsenjen egy-két Nők Lapját, Szabad Földet vagy Film Színház Muzsikát. Nem lehetett tőle önfelédten olvasni, mert állandóan zörgette, zizegett az ennielője csomagolópapírját. Amikor visszavittem az újságokat, mindig aggódtam, nehogy hozzáérjen a zsíros kezével a lapokhoz. Fejben összeszorozom az akkori lehetséges újságárakat, és az al-

kalmazott fizetésére a lapok árának sokszorososa jön ki. És ha ehhez hozzávesszük a várakozó utazóközönség papírzörgéssel való módszeres és kitarító idegesítését... ösztársadalmilag nem sok hasznot hozott a munkavállaló.

Na, mindegy, nem ez a legnagyobb baj most a világban, gondolom. Bámulom a falra erősített ördögfekete vasvilágot. Egy lábat fedezek fel a földrészek szélén, a semmibe lóg, apró vasnyelvvel kapcsolódik a nagy egészhez. Térdtől lefelé látszik csak. Kinek jutott eszébe ez a bizarr ötlet? Vagy nem is láb, csak én látom annak? Christian Morgenstern verse jut eszembe, *A térd* című. „A föld körül egy térd bolyong. Egy térd és semmi más. Nem szálfacsonk, nem ponyva-rongy! Egy térd és semmi más. Szitává lóttek egy legényt a háború alatt, de térde szent ereklyeként sértetlenül maradt...” Mi van, ha ez a versbeli térd? Bolyongott-bolyongott, és itt lelt végső nyugalmat a nagy magyar Alföld kellős közepén. Baljós érzés dermeszt, mozdulni sem bírok. Dézsányi büntudat ömlik a vállamra, lelkiismeret-furdalásom támad: én egy hajdani szalonnázó hivatalnokkal gúnyolódom, miközben térdek, kezek, lábak bolyonganak a föld körül. Ennyit sikerült szívben-lélekben tanulnom ötvenhét év alatt? Ez biz nem sok.

Lassan készülődni kell, jön a vonat. Még talán egy gondolatra futja az időmből. A gyerekek! Igen, az ötödikes fiúk! Az iskolában. Pár napja furcsát játszottak. Ilyet még nem láttam soha. Összeálltak vagy tízen. Kerestek az udvaron egy jól árnyékolts helyet a bokrok mögött. Ütötték-verték egymást. De csak játékból. Jól láttam, a bokrok mögé guggolva lestem őket. Akiket megöltek, azokat egymás mellé fektették a földre. Aki megmozdult, abba jól belerúgtak. Persze csak játékból. Aztán győzelemittasan elmasíroztak onnan. Azaz masíroztak volna, mert a halottak feléledtek. Utánuk kúsztak, szakszerűen, ahogy a katonáktól látták a tévében. Kikapták a diadalmaszkodók lábát. Hasra estek a héroszok, most ők lettek a kifektetettek. Nem bírtam tovább, felfedtem magam. Hát ti meg mit csináltok itt? Játszunk, mondták. Na de hát mit?, kérdeztem felháborodva. Háborút, vágta rá szégyenteljes félmosollyal.